

Ide a nyelvrégítőkkel !

Ősi nyelvet örököltünk,
mely nem csak szép, hanem jó.
Ezt ma megerőszakolni,
bizony mondom, nem való!

Tizenkilencedik század
közepétől legalább,
virulni kezdett a nyelvünk,
mint egy liliom nyaláb.

Czuczor Gergely, Fogarasi
azt már régen belátta,
egységes a szókincsünk és
nem franciasaláta.

Hivatalos lett a magyar,
tagadhatatlan e tény,
addig közel ezer évig
árnyékban bújkált szegény.

Ámde nem volt versenyképes,
sok szó hiányzott nagyon.
Ott tolongott a rengeteg
nevezetlen fogalom.

Jöttek hát a nyelvjújtók.
(– Ezt tetted volna te is –
és ha őket ma becsmérled,
még a szemszög is hamis!)

A huszadik században már
szépen beszélt a magyar.
Ám a század vége előtt
túl éles volt a kanyar!

Ezt nem vette be a nyelvünk,
s azóta csak elvadul...
Aki tud még emlékezni,
fájón ma ezen búsul.

Oda kéne visszatérni,
azok voltak szép idők...
Nyelvjújtókra nincs szükség,
ami kell: nyelvrégítők!

Minden, minden megváltozik,
csak a változás örök.
Mondják nálam dörzsöltebb, de
főleg trehányabb körök.

Mi változtatjuk a nyelvet,
magától nem változik,
és aki nem figyel oda,
megváltozott szókik!

Koncert helyett hangverseny volt,
fotó helyett fénykép.
idegenszók áradata
idegem nem tépték!

Lárva helyett álcát mondtunk,
alga helyett moszatot.
Nem vettünk át más nyelvekből
főlsleges kacatot.

Szélsőséges, rendkívüli
volt, ami ma extrém,
a tanfolyam ma csak kurzus.
Mi ez, ha nem agytrém!

Földrészt volt a kontinens és
ki tudja azt vajon még,
hogyan híres kompromisszum
egyszerűen egyezés?

Autentikus, hiteles volt,
a horizont: láthatár.
És ki vette át a sztrókot?!
Üldözte tán száz tatár?

A gyógymód ma terápia!
A viszály ma konfliktus.
Vetélytárs volt a rivális,
sértés volt – s nem inzultus...

Orvos ma nem megállapít,
hanem diagnosztizál.
A kételkedő szkeptikus ma,
tétovázó: hezitál...

Már a nemzedék sem ízlik,
csak a generáció!
És a minősítő verseny
ma kvalifikáció...

A döntős ma finalista,
s a döntő a finálé...
Számolat ezért olaszoknak
a miniszter kínál-é?

Ifjúsági, junior lett,
új játékos debütál,
és a bőrpoló szerben
a formula hidratál...

Fizikailag jön rendbe
a sportoló mára már.
Hogy testileg jobb szó lenne,
elítikoljuk ugyebár...

Fizikailag? Kis csacsi!
– Csak azt tudnám, hogy hol élsz? –
„Fizikálisnak” – mondják ma,
ezt hallod, merre csak mész...!

Ibolyántúli sugárzás?
Ma úgy mondják: úv...
Országot ma nyelvörzökért
senki sem tesz túvé!

Tömegvonzás ma már nincs, csak
gravitáció!
S a tüntetést fölfalta a
demonstráció...

Sztráda lett az autópálya,
s illyet ki hihet?
Tünetet mondtunk vidáman,
szimptóma helyett!

Opció helyett, ha igaz
nem is olyan rég,
bátran mertük azt mondani,
hogyan lehetőség...

Zűrvaros? Paraszti szó!
Jöjjön a kaotikus!
És az ősi túl rövid. S így
„menőbb”, hogy archaikus...

Régen, aki rögtönzött, ma
csak improvizál,
s aki régen elmélkedett:
teoretizál!

Hagyományos? Micsoda szó!
Említenei kár is,
hisz jóval elkelőbb a
tradicionális!

Magánosítás? Mily rémes!
Kiszáradna Sió?
Ha nem mondog azonnal, hogy
szérvítés volt – s nem inzultus?

Régi bombára találtak.
A lélegzetem is eláll:
a rendőrség nem kiűrit,
embereket evakuál!!

Ugyanakkor a környékét
elővigyázatosan
lezárták, de – Uram fia!
mindjárt hermetikusan!

Levegő most se ki, se be,
s most már az is halottá vált,
kit a rendőrség előtte
hullává nem evakuált...

Régen, egykor volt az anno,
vagy más szóval hajdanán.
Melyik szó szebb? Nyelvész gárda
kapjon ezen hajba tán...

Visszapillantás – de szép szó!
Ám a kor szelleme megró,
ha a múltakon merengek
és nem úgy mondom, hogy retro...

És a szervátültetés ma
csupán transzplantáció
(mely muskátli esetében
ugyanaz a büszke szó...)

Új divatszók sereglenek:
regnál, ráta, dominál...
S aki régen beszélgetett,
ma már csak kommunikál!

S a virágpor – kérdelem én, hogy
mit vettét a magyarnak –,
mit a bárgyú pollen szóval
kiirtani akarnak?

A szerves ma organikus,
ünnepély ma fesztivál...
Összpontosít? Régen kihalt.
Ma mindenki koncentrá!

Ám a rosszra még rosszabb jön,
s a koncentrál messze száll:
újmagyarban a „legkülöb”
szorgalmasan fókuszál!!!

Emblematikus mondanak;
a jelképes mért nem jó?
Sírjában forog szerintem,
mindegyik nyelvjújtó...

Ki inspirál, ihlet, sugall,
avagy akár ösztönöz.
Ki az, aki magyar szöveget
elűz és bebörtönöz?!

Identitás? Azonosság!
Mért jobb itt az idegen?
Petíció? Folyamodvány!
Kit hagy mindez hidegen?

Kemikáliának mondják,
ami régen vegyszer volt!
Poloska pusztul e szótól
és a csótány szörnyetholt...

Akartok még botránkozni?
A helyzet nem elég „tré”?
Mit keres a magyar nyelvben
egy ilyen szó, mint a spré????

És aztán még sorolhatnám –
tudjuk – sajnós ezerig.
Időtlen időköz nyúlma
még e tengert kimerik.

Ámde nem is meri senki
és a régi, szép idők
emlékek maradnak, hogyha
Nem jönnek nyelvrégítők...

Utószó e vershez

Van, aki az idegen szót
használja, mert az a „menő”.
Legalábbis ezt hiszi ő,
míg a feje lágya benő...

Másik meg, nem gondolkozik,
hisz az idegen szót hallja,
utánoz csak, mint a majom,
a vegegyes nyelv nem zavarja...

A harmadik – őt sajnálom –
zagya nyelvet dehogyan akar!
Csak szegény, mert mást nem hall ma,
nem tudja már, mi a magyar...

Tudatosan idegen szót
használni – és e súly mázsás –
nemcsak buta dolog, hanem
nyomorult önmegalázás!

Gyimóthy Gábor